

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

Towarzystwo
Ubezpieczeń

„PRZEZORNOŚĆ”

Towarzystwo
Ubezpieczeń

SP. AKC.

W WARSZAWIE, PLAC MAŁACHOWSKIEGO L. 4.

ZAŁOŻONE W ROKU 1892.

zawiera ubezpieczenia od ognia, kradzieży z włamaniem i transportów
oraz
na życie i od nieszczęśliwych wypadków.

Warunki liberalne, odpowiadające ostatnim wymogom techniki asekuracyjnej.

Towarzystwo Ubezpieczeń „PRZEZORNOŚĆ” S. A. jest obecnie zrzeszone
z najpotężniejszą wszechświatową instytucją ubezpieczeniową

Assurance Company L. T. D.
w Londynie

„THE PRUDENTIAL”

Assurance Company L. T. D.
w Londynie

ZAŁOŻONA W ROKU 1848.

Oddział Piotrkowsko-Kielecki w Piotrkowie
Tryb. ulica Sienkiewicza Nr. 14. Tel. Nr. 75.

Zdolni zastępcy poszukiwani.

Ajentyury we wszystkich miejscowościach
Rzeczypospolitej Polskiej.

Dyrektor Oddziału Piotrkowsko-Kieleckiego

Inż. BOLESŁAW FLEISZER.

W sprawie walki z drożyzną.

Hasło walki z drożyzną zawsze było i będzie popularnym wśród szerokich warstw ludności. Każdy bowiem z nas chciałby móżdż nabyć za swe pieniądze jaknajwiększą ilość potrzebnych mu przedmiotów. Dzisiaj zwłaszcza temat walki z drożyzną i wzrostem cen stał się bardzo modnym na szpaltach pism, z których wiele robi sobie z niego konika dla ujeżdżania na upodobaniach swych czytelników.

Niestety, poważne to zagadnienie na łamach różnych brukowych pismek sprowadza się do szafowania taniami demagogicznymi żądaniem pod adresem władz, o przynuszenie wyznaczenie cen maksymalnych na przedmioty powszechnego użytku, o surowe represje wobec wytwórców, pośredników handlowych i kupców za nadmierne śrubowanie cen tych artykułów. Takie niepoważne traktowanie tej sprawy powoduje zaostrenie antagonizmów klasowych i niepotrzebnie podnieca wzajem przeciwko sobie różne warstwy wytwórców i spożywców.

Tymczasem rzecz ta winna być traktowana nie w powierzchownym demagogicznym ujęciu, lecz na podstawie ściśle naukowej i rzeczowej. — Hasłem i tanią demagogią nie da się zastąpić praw rządzących życiem ekonomicznym społeczeństwa. Nie można walczyć z przejawami i skutkami praw ekonomicznych, gdy nie zostały usunięte przyczyny, które je wywołują. Byłaby to zaiste walka z wiatrakami, która społeczeństwu przyniosłaby nieobliczalne szkody!

Dowodów na to mieliśmy podesłatkami w czasie panowania marki, gdy żądane ceny maksymalne, kary za parkarstwo i przeróżne inne zakazy nie mogłybynajmniej zastąpić naturalnej podaży towarów na rynkach i nakarmić lub przysiądzić wynędzniałe i zbiedzone rzesze ludności. Przeciwnie, wszelkie środki represyjne zamiast ulgi sprowadzały tylko jeszcze większy brak danego towaru.

Niektóre demagogiczne żądania idą się iść znowu po linii tej błędnej i słusznie zarzuconej polityki stosowania przymusu, cen maksymalnych i t.p. ograniczeń wytwórczości i życia gospodarczego.

Zagadnienie drożyzniane jest to spłot zawikłany działania całego szeregu najrozmaitszych przyczyn i czynników ekonomicznych. Wszelkie jedno-

stronne dogmatyczne i prostolinijne rozwiązanie tego spłotu jest niemożliwe. Przy jego rozwiązywaniu trzeba brać pod uwagę wszystkie okoliczności — gdyż inaczej wynik będzie fałszywy. To też jakkolwiek niemożliwym jest wyczerpujące omówienie w artykule dziennikarskim wszystkich przyczyn i czynników tego zjawiska, a tembardziej znalezienia nań uniwersalnego środka zaradczego, tem niemniej ma ono kilka głównych momentów i linii wytycznych, uzależniających najważniejsze warunki wzrostu drożyzny, których wyjaśnienie dać może pogląd zasadniczy na tę sprawę.

Zagadnienie drożyzny sprowadza się do zagadnienia słusznej ceny: za towar. Co to jest słuszna cena?

W społeczeństwie dzisiejszym, żyjącym w warunkach wzajemnej wymiany usług, ceny towarów i produktów reguluje wzajemny stosunek podaży,

(zaofiarowania) do popytu (zapotrzebowania). Im mniej jest danego towaru do sprzedania, a im więcej chcących go nabyć, tem bardziej będzie wzrastać jego cena. Jest to prawo ekonomiczne, które w praktyce zna doskonale każda przekupka na rynku, a o którym jednakże często zapominają ludzie głoszący hasła walki z drożyzną.

W społeczeństwach liberalnych i demokratycznych, gdzie panuje **poszanowanie wolności osobistej, swoboda pracy i wyboru zawodu** — stosunki wymiany towarowej regulują się automatycznie. Gdy wskutek zwiększonego zapotrzebowania wzrasta cena na jakiś produkt — do wytwarzania tego towaru bierze się więcej ludzi, pociągniętych zyskownością tej produkcji i cena zbyt wygórowana obniża się stopniowo. Gdy natomiast jakiegoś towaru powoduje zniknięcie ceny — produkcja jego przestaje przynosić zyski i dawac dostateczne utrzymanie, skutkiem czego część wytwórców przenosi się do poziomu zapewniającego utrzymanie wytwórcy.

Tak jest w społeczeństwach swobodnych, opartych na zasadzie wzajemnej wymiany usług, szanujących wolność osobistą, prawo własności i rozporządzania się wytworem swej pracy.

Inaczej jest w krajach, gdzie **niema wolności prawdziwej**, lecz pod jej pozorami ukrywa się panowanie jednostek lub pewnych warstw. Tam państwo, jako organ władzy warstw panujących, wkraça w dziedzinę swobodnej wymiany usług i produktów pomiędzy ludźmi i potęgą swoją przeważa szale na korzyść klasy pracującej. — Wywołuje to wówczas niezadowolenie wśród pokrzywdzonych warstw, walkę wewnętrzną i przewroty społeczne i polityczne.

Zapanowanie podobnych stosunków w Polsce życzyć sobie nie możemy. Dlatego też zagadnienie walki z drożyzną ujmować musimy pod kątem **widzenia dobra ogólnego**, a nie pewnych tylko klas lub warstw. Zasadniczym motywem polityki gospodarczej państwa demokratycznego

J. E. ks. Prymas Hłond

o Zjeździe Arcybiskupów, sekciarstwie i prasie.

„Gazeta Warsz. Por.” zamieszcza wywiad z J. Em. ks. Prymasem Hłondem.

— Wasza Ekscelencjo — pyta sprawozdawca — czy moglibyśmy prosić o kilka słów informacji co do przedmiotu obrad zjazdu arcybiskupów?

— Jest to zjazd komitetu biskupiego — odpowiada uprzejmie ks. Prymas. — W skład komitetu wchodzi pod przewodnictwem Prymasa wszyscy arcybiskupi-metropolici. Przedmiotem obrad będą bieżące sprawy Kościoła katolickiego w Polsce, a między innymi sprawy związane z wykonaniem konkordatu. Zjazdy takie odbywają się co jakiś czas.

— Cy można prosić Waszą Ekscelencję o wypowiedzenie swojego zdania w sprawie rozwijającej się obecnie w Polsce agitacji sekciarskiej?

— Ruch sekciarski w Polsce — mówi ks. Prymas, jak dowiaduje się, ożywił się znacznie, zwłaszcza, gdy idzie o hodowców. Na terenie jednak ziem zachodnich i w moich archidiecezjach po znańskich i gnieźnieńskich, sekciarstwa prawie niema wcale. Próbowali się sekciarze wedrzeć na Śląsk w czasie, gdy byłem biskupem śląskim, ale im się to nie udało. Co do rozmiarów ruchu sekciarskiego w innych częściach Polski,

mam zamiar się zorientować w czasie obecnego pobytu w Warszawie. Żadną miarą nie mogę wierzyć, by sfery rządowe chciały ruch sekciarski popierać... Nie wyszłoby to Polsce na korzyść.

— Wybacz Wasza Ekscelencjo, jeszcze jedno pytanie. Jakie rezultaty wydał ostatni zjazd katolicki w Poznaniu?

— O rezultatach tego zjazdu będzie można dopiero mówić wówczas, gdy w życie będą wprowadzane rezolucje zjazdu. Trzeba będzie do tego dążyć ciężką, twardą pracą. Sam zjazd, który wypadł bardzo pięknie, jest uroczystością, uroczystością bardzo pożyteczną, ale o wynikach jego zadecyduje dopiero szara, codzienna praca, praca nad odrodzeniem narodu w duchu Chrystusowym.

— Korzystam ze sposobności — kończy rozmowę ks. Prymas — by zwrócić tu uwagę na wielkie znaczenie prasy w życiu społecznym. Szerokie masy, dla których prasa jest codzienną strawą, idą najczęściej za głosem dziennika, który czytają. To też prasa musi ze swej strony prowadzić silną pracę nad uzdrowieniem duszy polskiej, karmiąc społeczeństwo zdrową strawą duchową. W ten sposób dorzuci swą cegiełkę do uzdrowienia umysłowości polskiej.

Z życia pracującego Paryża. Panna Małgorzata Łożer, młoda artystka w zakresie wykonywania wspaniałych gobelinów.

56 ROBERT HICHENS W JESIENI ŻYCIA

PRZEKLAD z ANGLIEJSKIEGO HAJOTY. Panna Van Tuyn wyglądała prześlicznie i nie miał zastraszająco młodo. Craven zdawał się dyszczyć zdrowiem i bujnością swych dwudziestu dziewięciu lat. Z wyglądu stanowiłi wspaniałą dobraną parę. Z tym odzieniem buty, jaką Braybrooke dostrzegł w ich oczach, było im obojgu bardzo do twarzy w równym stopniu, jak starym ludziom byłoby z tem bardzo brzuchem. — A! otóż i Adela Sellingsworth — rzekł Braybrooke. I pospieszył ku drzwiom, a młodzi ludzie zostali na chwilę sami. — Co ona ze sobą zrobiła? — rzekła panna Van Tuyn. — Zrobiła? Lady Sellingsworth? — Tak. Ale to może tylko ucieśnienie. Craven również zdziwił się, patrząc na Lady Sellingsworth, zbliżającą się do nich w towarzystwie Braybrooke'a. Zaszła bowiem istotnie lekka, ale wyraźna zmiana w jej powierzchowności. Wydawała się młodszą, bardziej ożywioną, niż zazwyczaj. Jej białe włosy były również inaczej ułożone. Robiły wrażenie gęstszych, puszystszych i uwydatniały prześliczny kształt jej głowy. Przepiętała jej bardzo umiejętnie czarna aksamitka i wspaniały brylant błyszczał na niej tuż nad jej białym kołkiem, zmęczonem przez wiek, ale niezwykle wyrazistem. Była jak zaw-

sze ubrana czarno. Na szyi miała drugą aksamitkę z wpiętą w nią brylantową broszką. Na przedzie sukienki była lekko otwarta. Przepyszne brylantowe kolczyki, na widok których Craven przypomniał sobie owe kłejnoty ukradzione na dworcu w Paryżu, świeciły w jej uszach. Białosc jej włosów była tego wieczoru nadzwyczajną, jak gdyby były silnie upudrowane. A w zestawie niu z tą białoscia oczy nabrały szczególonego blasku i patrzyły niedbale a śmiejąco, harmonizując z pełną powagą niedbałości jej ruchów. I po raz pierwszy Craven uswiadomił sobie, jaką ośniewającą musiała być swojemu czasowi Lady Sellingsworth. Gdy po szerokich schodach szła do restauracji, wszystkie spojrzenia zwracały się na nią. I Craven uczuł się dumny z jej przyjaźni, w której łatło się odcień romantyzmu zgoła odmiennego od uczuć opiewanych zwykle przez poetów i powieściopisarzy. — Jest niezwykłą — pomyślał — i ja jestem nie codziennym, a przyjaźni nasza jest również nie przeciętną. Nic podobnego nie było nigdy dotąd. I zdęło go dziwne błogie i ciepłe poczucie tej odrobni. Doznawał go nie tylko podczas obiadu, ale i w teatrze, gdzie Lady Sellingsworth zwróciła się w antrakcie do panny Van Tuyn z zapytaniem: — Co robiłaś ostatnimi czasami, Betty? Słysz, że panna Cronin przyjechała. Myślałam, że nie zabawił tu długo. Czy zmieniłaś zamiar? Panna Van Tuyn odrzekła, że mo-

złiwem jest, iż zostanie jeszcze czas jakiś, gdyż bierze lekcje malarstwa. — W Londynie! Nie wiedziałam, że matujesz, a w każdym razie najlepsze szkoły malarstwa są w Paryżu. — Ja nie matuję, najdroższa. Ale można brać lekcje jakiejś sztuki, nie uprawiając jej. I ja to właśnie czynię. Dick Garstin jest moim mistrzem. Dał mi wstęp do swojej pracowni na Placu Glebe. — I pani przygląda się, jak on maluje — zapytał Craven. — Tak. Utkwiła w nim wzrok i dodała: — Matuję żyjący brzoń. — Kogoś bardzo pięknego? — rzekła Lady Sellingsworth, patrząc na przeciwną stronę. — Tak, niejakiego pana Mikołaja Arabiana. — Co za szczególne nazwisko — rzekła Lady Sellingsworth. — Czy to Anglik? — Nie. Nie znam jego narodowości. Ale jest wspaniałym modelem. — Ach! więc to model — rzekł Craven, patrząc na przeciwną stronę. — Nie jest modelem z zawodu. Dick Garstin nie płać mi za pozowanie. Spotkał go gdzieś i poprosił, aby mu pozował. Dick matuje tych, których sam chce malować, a nie tych którzyby chcieli być przez niego malowanymi. Ale to istotnie wielki człowiek. Powin nabyś go poznać. — Rzadko robię teraz nowe znajomości — odparła Lady Sellingsworth. — A pan Craven?

— Zawdzięczam te wyjątkowo łaskę pani Braybrooke'owi, pośpieszył wmieścić się do rozmowy Craven. I będę mu wiekuiście wdzięczny. Tu ocy jego spotkały się z oczami Lady Sellingsworth; wnet zwrócił się do panny Van Tuyn i dodał: — Mam tu do podziękowania jeszcze za drugą zachwycającą znajomość. — Pan Braybrooke jest wielkim dobroczyńcą — rzekła panna Van Tuyn, ciekawym, jak się ta sztuka skończy. I zaczęła mówić o Moskoviczu i jego mistrzowskiej grze. III. Nazajutrz zrana panna Van Tuyn jak zwykle poszła na plac Glebe wziąć swoją lekcję od Dicka Garstina. Za stała go jakimś zmęczonym i rozdrażnionym. — Wyglądasz, jak gdybyś nie spał przez całą noc — rzekła. — Bo i tak było. Nie spytała go, co robił, bo prawdopodobnie nie byłby chciał powiedzieć jej tego. Zauważyła więc natychmiast: — Czy będziesz mógł malować? — Zapewne nie. A i on może nie przyjdzie. — Dlaczego nie? Przecież zawsze urwała, poczem rzekła szybko: — Więc i on nie spał przez całą noc? — Tak. — Nie wiedziałam, że go widujesz po za pracownią. — Oczywiście, że go widuję, gdy go spotkam. Co masz na myśli? — Nie wiedziałam, że go spotykasz? (d. c. n.)

Teatr "ODEON" Program od soboty 4-go do wtorku 7-go grudnia 1926 r. Początek ostat. seansu o g. 9 w. CENY MIEJSC ZWYKŁE.

NA EKRANIE: Druga kreacja HENNY PORTEN na sezon bieżący niezrównanej w najnowszym filmie: "RÓŻE POŁUDNIA" Dramat życiowy w 8-miu wielkich aktach z prologiem. W rolach głównych Henny Porten i Angelo Ferrari.

NA SCENIE: Występy nowozaangażowanych artystów. Słynny zespół taneczny Trio KANIEWSCY Zdzisław KOCHAŃSKI Lili KOCHAŃSKA

Kino Teatr "Nowy" Program od soboty 4 do wtorku 7 Grudnia r. b. Ceny miejsc: krzesło 1 zł, 30 gr. Na 1 seans krzesło 1 zł i 20 gr.

Na Ekranie: Najnowszy film inscenizacji Alfreda Santella odzwierciedlający nocne życie Paryża p. t. "Zdeptyany honor" w rolach głównych: CONWAY TEABLE i DOROTHY MACHAIL

Na scenie: Zrzeszenie art. operetki warsz. pod art. kierown. S. Wolffa i Kłoga, odgra problem w 1 akcie p. t. REKRYT I CHŁOPCYZA

Wezwanie rocznika 1908. Zarząd Stow. Kupców Polskich w Częstochowie

W myśl ustawy z dnia 23-go maja 1924 roku, o powszechnym obowiązku służby wojskowej art. 20 - Magistrat wzywa wszystkich mężczyzn, urodzonych w 1908 roku, zamieszkałych na terenie m. Częstochowy, ażeby się osobicie zgłosili do rejestracji wojskowej w Wydziale Rejestracji Wojskowej przy ul. Dąbrowskiego Nr. 10, pokój Nr. 1, w godzinach od 8-jej do 1-jej po południu, w następującym alfabetycznym porządku: W poniedziałek dnia 6 grudnia r. b. zgłoszą się ci których nazwiska rozpoczynają się na litery: A, B, C, D, E, F - we wtorek dnia 7 grudnia " G, H, I, J - w czwartek dnia 9 grudnia " K, L, E - w piątek dnia 10 grudnia " M, N, O, P - w sobotę dnia 11 grudnia " R, S, - w poniedziałek dnia 13 grudnia " T, U, W, Z - Zgłaszający się do rejestracji winni wiedzieć gdzie są zapisani do stałych ksiąg ludności, oraz przynieść do soba: 1) świadectwo urodzenia lub dowód osobisty, wydane przez Starostwo, 2) świadectwo szkolne, 3) świadectwo rzemieślnicze (cechowe). Każdy zarejestrowany do spisu wojskowego powinien o każdej zmianie adresu meldować w Wydziale Rejestracji Wojskowej i po przyjeździe do nowego miejsca pobytu, względnie zamieszkania, bezwzględnie zameldować się w Urzędzie Gminnym (Magistracie). Za niewykonanie powyższych obowiązków każdy będzie uzasadnionego usprawiedliwienia podlegał będzie karze na mocy art. 67 pow. Ust. (grzywna do 500 zł lub areszt do 6 tygodni, albo obu tym karom łącznie).

podaje do wiadomości W.P.P. członków, że w dniu 12 grudnia r. b. o godzinie 4 1/2 w pierwszym terminie i o godz. 5 w drugim terminie w lokalu własnym III Aleja Nr. 54 odbędzie się Ogólne Roczne Zebranie

Magistrat. Zarząd. Magistrate. 0184

Złóżka żelazne, Umywalnie, Łóżeczka dzieciinne, Bidety Aka. Tow. Konrad Jaruzskiewicz i S-ka Platory stołowe i galanteria J. Frageta i Norblina. Serwisy stołowe, kawiane, mecca, do wina, wódki i owoców. Garnitury Umywalniane, piśmienne, tualetowe. Wyżmaczki, Maszynki do mięsa, tace nikiłowe moździerze i t. p. poleca w dużym wyborze firma „Ćmielów“ II-ga Aleja 42. 0181

Powiatowa Kasa Chorych w Częstochowie. Pogotowie lekarskie. Powiatowej Kasy Chorych w Częstochowie przeniesione zostaje począwszy od 1 grudnia 1926 r. godz. 8-a rano na ul. Mickiewicza do nowo wybudowanych budynków gospodarczych Kasy Chorych, telefon Nr. 644.

Miljarder FORD zdobył swoje bogactwo jedynie dzięki umiejętnej pracy szybkiej decyzji w interesach. Czesz zdobyć sa modzielnosc materialną zyciową - natychmiast zdecyduj się użyćka wyszczególnione faktowe Zamieszaj swój stądniuj systemem korespondencyjnym, buchalterję, ko respondencje, rachunkowość, stenografie, ka ligracje, pisanie na maszynaeh. Szczegółowe programy Nauk Handlowo-Gospodarczych wysyła Sekretariat Kursów Prof. Skotłowicza Warszawa, Żórawia 42 0186 Ważne dla Pańi kopoluszy wyszczam la tym i przedkim spo sobtem francuskim sys temem Kiliskiego 17 m. 6 1344